

УДК 354.22:336.717.18

JEL G 29

Е. І. Курганська,

кандидат економічних наук,

ст. викладач кафедри фінансів

Одеського національного економічного університету

вул. Преображенська, 8, м. Одеса, 65082, Україна

e-mail: elekurg@rambler.ru

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ЧЕРЕЗ СИСТЕМУ КАЗНАЧЕЙСТВА

В статті здійснено аналіз сучасного управління фінансовими ресурсами через систему казначейства. Акцентовано увагу на особливостях здійснення казначейського контролю та складність його структури й управління фінансовими ресурсами в системі казначейства. Виявлено основні проблеми в управлінні бюджетними ресурсами та функціонування казначейської системи, особливо в умовах політичної кризи.

Виявлено, що в умовах економічної кризи роль бюджетних установ, які б акумулювали бюджетні кошти та здійснювали контроль за цільовим використанням фінансових ресурсів, набуває особливого значення. Розглянуто систему казначейства як головний фінансовий інститут держави, завдяки якому суттєвих змін зазнав процес управління видатками державного бюджету.

Показано, що в сучасних умовах органи Державної казначейської служби постають одними з найактивніших учасників у процесі управління державними та регіональними фінансовими ресурсами завдяки використанню законодавчо прийнятих механізмів та процедур виконання державного і місцевих бюджетів відповідно до вимог бюджетного законодавства.

Ключові слова: казна, казначейська система, бюджет, касові видатки, обслуговування бюджету, система казначейства, Державна казначейська служба, оперативне управління фінансовими ресурсами, бюджетні кошти, виконання бюджету за доходами, лімітні довідки, бюджетні асигнування, фінансові зобов'язання, загальний та спеціальний фонд.

Механізм реалізації функції управління бюджетними коштами став можливим через консолідацію фінансових ресурсів на єдиному казначейському рахунку. Функціонування системи казначейства, викликало зміни у організаційних структурах та правових взаємовідносинах між усіма учасниками бюджетного процесу, що задіяні на кожній його стадії. Запровадження ЄКР надало можливість мати інформацію щодо бюджетних коштів, тобто володіти фінансовими важелями макроекономічного регулювання, у тому числі здійснювання вирівнювання фінансового потенціалу територій [2; 5].

Разом з тим, аналіз сучасного стану управління фінансовими ресурсами в системі казначейства показав, що ряд методологічних та методичних питань залишається недостатньо вирішеним та вимагає адекватного системного розв'язання. Відсутність ефективних механізмів управління фінансовими потоками, в т.ч. тимчасово вільними коштами,

Аналіз наукових праць в сфері управління фінансовими ресурсами показав, що дослідженнями теоретичних та практичних питань функціонування казначейської системи та контролю за цільовим управлінням бюджетних коштів

займалися такі вчені, як М. І. Огданський, К. В. Павлюк, Н. І. Сушко, В. І. Стоян, В. П. Тентюк та інші.

Ефективність функціонування єдиного казначейського рахунку розглядається в працях українських вчених: Р. Т. Макуцького, Ю. В. Пасічника, П. Г. Петрашко, В. І. Ракитського, М. В. Сізової, В. І. Стояна, О. О. Чечуліної, С. І. Юрія, а також зарубіжних учених: М. Альера, Е. Амантурова, О. Демидова, Т. Жибера, К. Сехінашвілі та інших.

Проте, зостаються малодослідженими питання управління фінансовими ресурсами в системі казначейства та моніторингу видаткової частини Державного та місцевих бюджетів.

Потребує вдосконалення оцінювання ефективності управління залишками коштів на єдиному казначейському рахунку.

Метою статті є аналіз сучасного стану управління фінансовими ресурсами через систему казначейства.

У сучасних умовах ЄКР стає інструментом розподілу доходів між державними рівнями влади, адже без належного розподілу функцій між цими рівнями щодо надання суспільних благ не може бути ефективного розподілу фінансових ресурсів.

Акумуляція грошових фондів у державному бюджету (як централізованому фонду держави) відбувається завдяки податковим та неподатковим надходженням. Чим більша сума цих надходжень концентрується, тим складніше стає управління цими коштами.

Аналіз динаміки податкових та неподаткових надходжень у доходну частину Державного бюджету, наведені на рис. 1, вказує на стабільну позитивну тенденцію. Податкові надходження у державному бюджеті України займають найбільший обсяг серед усіх надходжень бюджету.

Визначений порядок призвів до збільшення сум, які обертаються на рахунках казначейства, швидкості їх обігу та ускладнив контроль за їх проходженням.

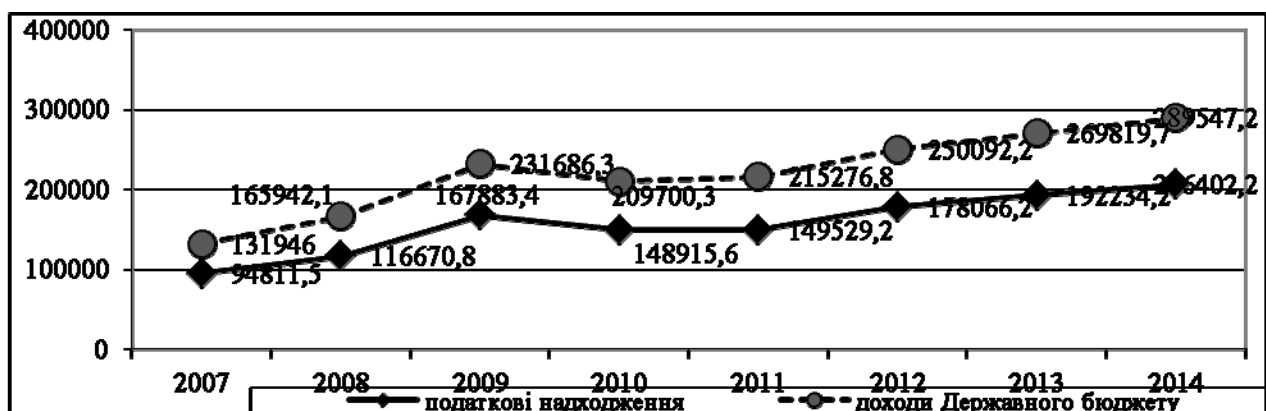

Рисунок 1. Динаміка податкових надходжень, доходів ДБ за 2007-2014рр.

* Складено самостійно [1; 5; 6; 7].

Розподіл доходів Зведеного бюджету між Державним та місцевими бюджетами представлено у таблиці 1.

Податкові надходження у державному бюджеті України займають найбільший обсяг серед усіх надходжень бюджету.

Найбільший дохід від податкових надходжень бюджет отримує у першу чергу, завдяки ПДВ – в середньому 40%, податку на прибуток підприємств – 16%, та акцизному податку, який складає в середньому 11%.

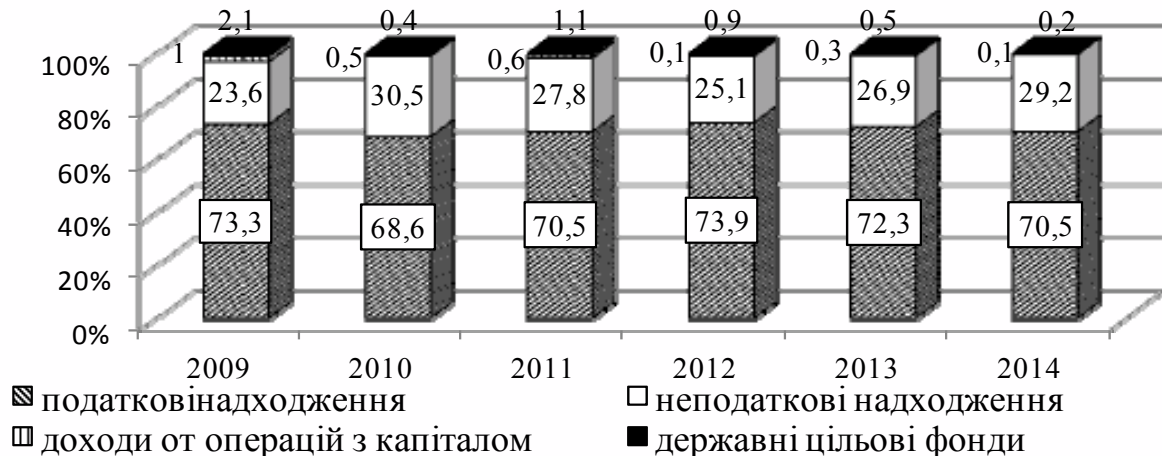

Рисунок 2. Структура доходів Державного бюджету України 2008-2014 рр. (%)

* Складено на основі даних ДКСУ, МФУ [1; 4; 5; 6].

Біля третини доходів бюджетів формується за допомогою неподаткових надходжень, основна відмінність яких від податкових полягає у відсутності при використанні механізмів їхньої мобілізації більшості принципів та підходів, зокрема, рівнозначності, стабільності, обов'язковості, всеохоплюючого характеру тощо. Разом з тим, неподаткові платежі характеризуються певними особливостями, зокрема, мають у більшості випадків цільове призначення, їм притаманний необов'язковий характер, частково зараховуються до доходів бюджетів тих рівнів, державні органи яких проводять їх збирання.

Так, за останні 10 років спостерігається позитивна динаміка зростання доходів загального та спеціального фонду Державного бюджету по Одеській області. Значний ріст доходів загального фонду ДБ відбувся у 2008 році – 11 759,7 млн. грн., що на 5404,6 млн. грн. більше ніж у 2007 році (або на 85%). В зв'язку зі світовою економічною кризою, у 2009 році доходи ДБ зменшилися на 2624,0 млн. грн. (або на 22%) [6; 7]. Наступне зниження доходів припало на 2013 рік – 16 040,9 млн. грн., що на 784,7 млн. грн. (або на 5%) менше ніж у 2012 році. Проте, приріст доходів не являється показником покращення економічної ситуації, перш за все, такий зріст викликаний інфляційними процесами в економіці країни [6].

Щодо відшкодування ПДВ, то найбільша сума відшкодування з ДБ була у 2011 році – 1650,7 млн. грн., у 2014 – 628,6 млн. грн. грошовими коштами та 16,1 млн. грн. облігаціями [6; 7].

Дані щодо доходів до ДБ та МБ по Одеській області протягом 2010-2014 років наведено у Табл. 1. Ріст надходжень підвищує роль системи казначейства в управлінні грошовими ресурсами. Забезпечення управління фінансовими ресурсами

ми повинно опиратися на зміни в організаційному забезпеченні, системи інформаційного забезпечення, сучасного розвитку інформаційно-технічного забезпечення.

Таблиця 1

Відшкодування ПДВ через систему казначейства, доходи до ДБ та МБ за 2005-2014рр. (ГУ ДКСУ в Одеській області), млн. грн.

Роки	Державний бюджет			Місцевий бюджет			Відшкодування ПДВ	
	ЗФ	СФ	ВСЬОГО	ЗФ	СФ	ВСЬОГО	грошовими коштами	облігаціями
2005	5 057,1	290,9	5 348,0	1 165,8	284,4	1 450,2	420,6	***
2006	5 428,4	559,4	5 987,8	1 579,9	485,2	2 065,1	337,3	***
2007	6 355,1	1 167,5	7 522,6	2 143,5	352,4	2 495,9	475,0	***
2008	11 759,7	1 382,4	13 142,1	2 933,7	456,9	3 390,6	677,4	***
2009	9 135,7	787,4	9 923,1	2 942,4	403,6	3 346,0	726,6	***
2010	11 882,5	835,7	12 718,2	3 385,5	426,6	3 812,1	447,6	***
2011	13 674,2	799,5	14 473,7	3 723,1	325,6	4 048,7	1 650,7	***
2012	16 825,6	868,2	17 693,8	4 000,5	539,3	4 539,7	344,5	***
2013	16 040,9	712,5	16 753,4	4 188,6	635,7	4 824,3	1 047,3	***
2014	18 264,5	2 925,1	21 189,6	4 378,7	677,0	5 055,7	628,6	16,1

* Розраховано самостійно на основі даних ДКСУ [1; 4; 6; 7].

Незважаючи на значний обсяг грошових коштів, який акумулюється в системі казначейства, основним методом, що застосовувався в механізмі управління фінансовими ресурсами довгий час, був так званий «метод ручного управління», який не дозволяв оперативно маневрувати фінансовими ресурсами.

Це виявлялося у вигляді неефективного контролю використання коштів, помилками суб'єктивного характеру, що в сукупності призводило до затримки платежів. На сучасному етапі основними методами механізму управління грошовими коштами є: метод касового виконання; метод цільового використання; метод щоденного підйому та, звісно, метод єдиного казначейського рахунку.

Ефективним є метод єдиного казначейського рахунку та щоденного «підйому» залишків на кореневому рахунку ЄКР позабюджетних коштів, які перебувають у тимчасовому розпорядженні.

Залежно від співвідношення касових надходжень і видатків стан платоспроможності єдиного казначейського рахунку в конкретний момент може бути охарактеризований як недостатністю фінансових ресурсів, так і його умовним надлишком.

За нестачі коштів виникає ситуація тимчасового касового розриву, для усунення якого використовується залучення позичкових коштів. Саме в періоди касових розривів необхідним є підкріплення кореневого рахунку ЄКР.

Для вирішення цього питання може бути сформований додатковий резерв тимчасово вільних коштів для його подальшої активізації в періоди потреби в підкріпленні ЄКР. Встановлено, що граничний обсяг грошових коштів повинен становити 8624 млрд. грн. на добу [2]. Наприклад, коли показники вище граничного обсягу залишків коштів на єдиному казначейському рахунку, то фінансові ресурси можуть бути залучені з метою отримання резервних коштів. Дослідження показало, що на єдиному казначейському рахунку України щорічно обертається від 1540 млрд. грн. до 47 957 млрд. грн. [2].

Разом з тим, існує певна низка недоліків функціонування такого механізму управління фінансовими ресурсами, а саме:

- нестабільність розміру залишків;
- наявність невикористаних залишків;
- надання позик (наприклад, Пенсійному фонду) з підвищеним ризиком неповернення в повному обсязі всієї суми обмеженість фінансових ресурсів;
- недосконалість діючого механізму управління ними;
- неможливість використання тимчасово вільних залишків коштів для забезпечення покриття касових розривів;
- недосконалість законодавчого забезпечення;
- порядок реєстрації зобов'язань (потребує вдосконалення всіх етапів, починаючи з реєстрації асигнувань, кошторисів, змін до них, контролю за прийняттям зобов'язань, закінчуючи розрахунками згідно платіжних вимог, доручень та іншої документації);
- є необхідність подальшого розвитку – немає юридичних підстав;
- недосконалість організаційного забезпечення(оргструктура-відсутні розрахунки навантаження на одного працівника, яке постійно збільшується, в періоди пікових навантажень створює підґрунтя для нервових зривів та підриву психоемоційного стану казначейів, що не може не мати впливу на подальшу роботу та відобразитися на їх результатах, оперативності і т.д.;
- реструктуризація, зміни в структурі (вже втретє змінюється назва органів казначейства, змінюються посадові інструкції та самі посади, печатки, бланки, штампи, картки підписів всіх розпорядників коштів, таблички та ін., що має на увазі додаткові не завжди виправдані статті видатків коштів державного бюджету);
- наявність залишків на рахунках розпорядників бюджетних коштів;
- вразливість фінансового сектору до впливу факторів ризику.

Вказане викликає необхідність розробки низки заходів щодо прогнозування залишків ЄКР та їх ефективного використання.

За допомогою ЄКР (як інструменту управління фінансовими ресурсами в системі казначейства) фіксується надходження та здійснюються видатки відповідно бюджетного розпису та відкритих асигнувань, за кодами економічної класифікації видатків. Чітко відслідковується роль системи казначейства в управлінні фінансовими ресурсами та контролю за їх цільовим спрямуванням. Абсолютна величина залишків коштів на ЄКР (табл. 2) зображена в динаміці на рис. 3. в розрізі місяців та рис. 4. в розрізі років помісячно.

Таблиця 2

Залишок коштів на ЄКР за 2003-2015рр.

Показник	2003	2005	2007	2009	2011	2012	2013	2014	2015
січень	452	4 950	9 084	7 715	2 724	2 062	458	1 739	3 008
лютий	1 811	6 750	11 220	7 946	6 036	4 255	4 047	4 721	8 792
березень	1 637	6 957	13 834	5 988	7 755	4 703	2 773	3 590	14 615
квітень	903	6 866	14 865	5 453	6 158	5 726	3 579	4 209	26 674
травень	740	5 342	14 539	3 363	9 441	5 640	3 766	3 811	23 560
червень	1 180	7 685	16 557	4 966	17 182	7 878	4 108	8 053	27 746
липень	594	5 549	13 680	4 134	7 797	5 632	3 754	3 729	25 446
серпень	341	7 797	15 508	2 583	8 180	3 644	3 925	6 570	33 271
вересень	752	10 270	17 121	6 576	11 053	6 608	3 990	13 412	45 853
жовтень	2 508	8 267	13 217	3 544	6 307	2 311	4 073	10 055	47 128
листопад	3 092	7 148	13 340	3 311	5 332	1 762	410	8 476	43 624
грудень	4 475	27 350	15 229	3 291	6 217	8 834	1 197	6 767	47 957

Якщо до 2007 року фіксувалися стабільні показники залишків коштів на ЄКР, то з 2009 року відзначаємо значні коливання та основну тенденцію до їх зниження.

Дослідження дозволяє зробити висновок, що залишки коштів на ЄКР в розрізі років та щомісяця поведуть себе однаково, тобто в січні – зростають, лютому – спадають (за винятком 2004 р. та 2007 р.), в березні основна тенденція до зниження і т. д. На сучасному етапі висока концентрація фінансових ресурсів та їх обіговість спонукають до більш ефективного управління бюджетними коштами та підвищенню контролю за їх цільовим спрямуванням через систему казначейства

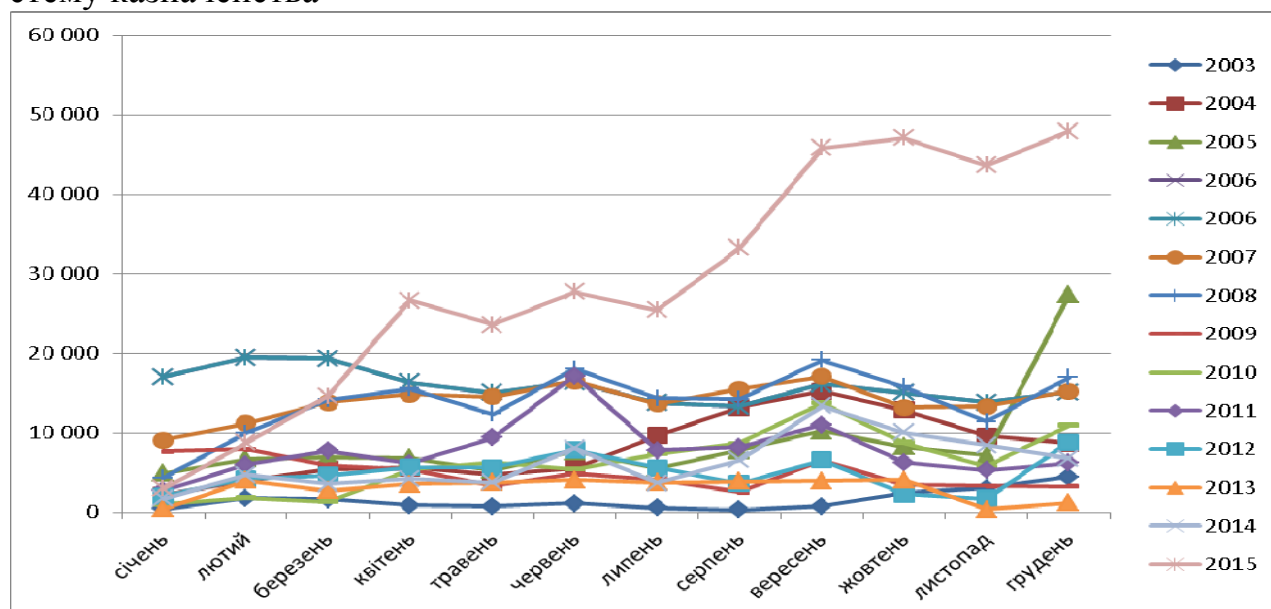

Рисунок 3. Динаміка вхідного середньомісячного сальдо ЄКР в Україні у 2003-2015 рр. в розрізі місяців (станом на початок місяця)

* Побудовано самостійно за даними Державної казначейської служби України [2; 4; 6; 7].

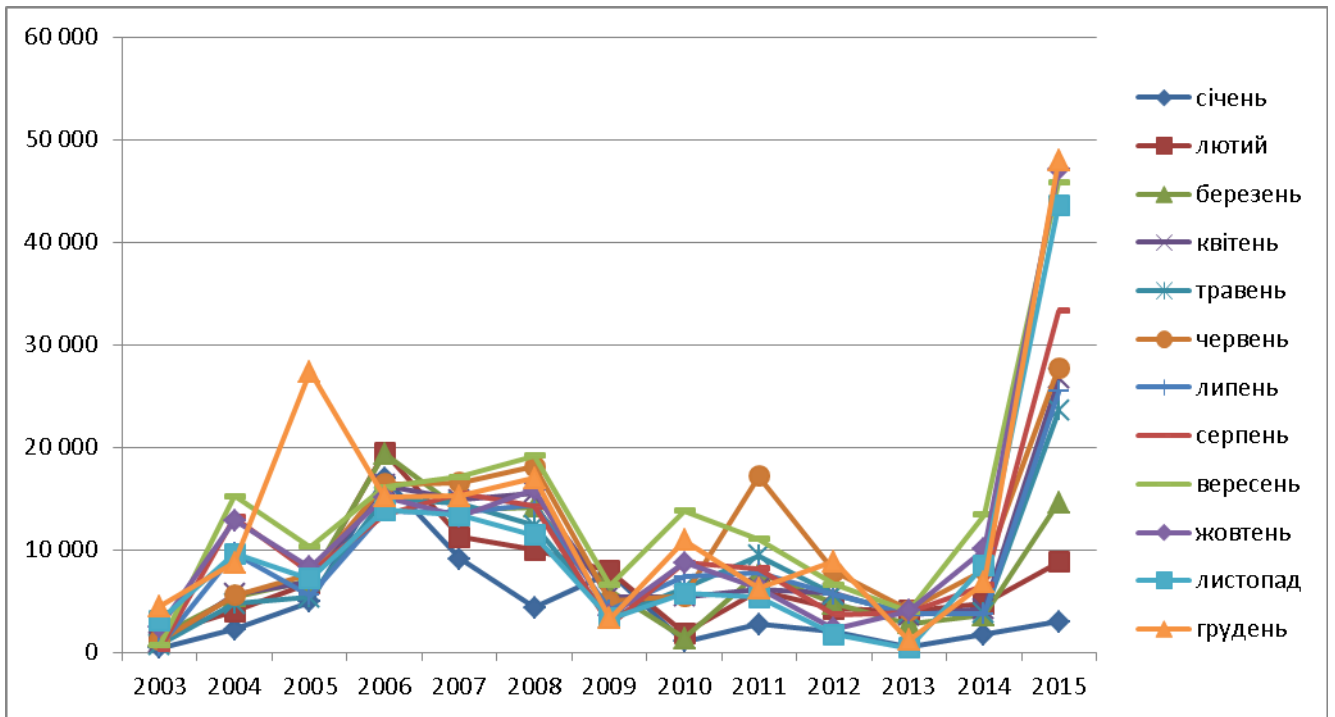

Рисунок 4. Динаміка вхідного середньомісячного сальдо ЄКР в Україні у 2003-2015 рр., (станом на початок місяця) в розрізі років

* Побудовано за даними Державної казначейської служби України [2; 4; 6; 7].

Так, аналіз динаміки залишків коштів на ЄКР в абсолютному значенні (Табл.2) та по відношенню до попередніх років показав, що темпи росту у відсотках у 2005 р. у відношенні до 2004 р. становили 52,4%, 2006 р. до 2005 р. – 108%, 2007 р. до 2006 р. – 88%, 2008 р. до 2007 р. – 99%, 2009 р. до 2008 р. – 35%, 2010 р. до 2009 р. – 130,3%, 2011р. до 2010 р. – 123%, 2012 р. до 2011 р. – 63% , 2013 до 2012 рр. – 61%, 2014 до 2013 рр. – 208%, та аналогічні розрахунки по ГУ ДКСУ в Одеській області (рис.5).

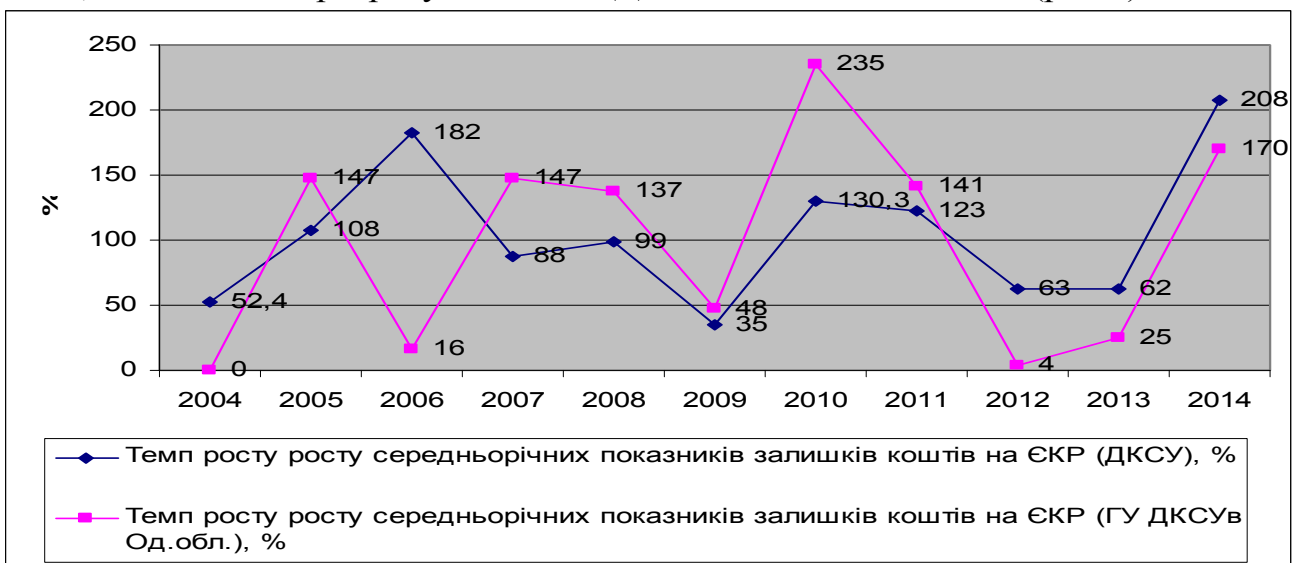

Рисунок 5. Динаміка росту середньорічних показників залишків коштів на ЄКР

* Побудовано самостійно за даними Державної казначейської служби України [2; 4; 6; 7].

Таким чином, системі казначейства належить провідна роль у галузі системи планування, розподілу, складання і виконання бюджету, а також контролю за використанням грошових ресурсів, з якої видно, наскільки повно виконуються функції казначейства. Принциповими відмінностями від казначейського обслуговування бюджету є здійснення видатків шляхом оплати рахунків та відкриття рахунків розпорядниками бюджетних коштів в органах казначейства.

Це, в свою чергу, розширило функції казначейства, адже воно стало для розпорядників та отримувачів бюджетних коштів безготівковим банком.

Нині затвердилася тенденція до збільшення залишків бюджетних коштів в установах банків, які не використовуються бюджетними установами і організаціями, що фінансуються з бюджету.

Такий стан справ пояснюють тим, що з вини Головних розпорядників коштів державного бюджету значні суми безпідставно затримуються на рахунках Державної казначейської служби через несвоечасний розподіл їх, відсутність належно оформленої кошторисної документації, угод на поставку матеріальних цінностей, обладнання тощо та недосконалість касового обслуговування видатків державного бюджету.

Результати аналізу свідчать про необхідність запровадження комплексних заходів для вирішення проблем, пов'язаних з недостатньо ефективним управлінням наявними коштами Державного бюджету України та недосконалістю існуючої системи управління видатками.

Відмітимо, що це лише основні проблеми, з якими сьогодні зіткнулися в системі казначейства при управлінні фінансовими ресурсами.

Ще однією проблемою є зменшення кількості обслуговуваних бюджетних організацій, при збільшенні кількості рахунків [2].

Це пов'язано з різними економічними явищами в країні: реформування та реорганізації установ та організацій, перепідпорядкованість, наприклад, створення міністерства доходів спричинило реорганізаційні зміни в структурі митних служб та управлінь міністерства доходів. Але, з однієї сторони зменшилась кількість обслуговуваних в казначейській службі організацій, з іншої, кількість рахунків не зменшилася, а, навпаки, з 2011 року зросла.

Як демонструє рис. 6, в Державній казначейській службі України в Одеській області показники кількості організацій, реєстраційних та особових рахунків по загальному, спеціальному фондах та іншим клієнтам державного та місцевих бюджетам та суми річних видатків загального та спеціального фондів державного та місцевих бюджетів (млн. грн.) мають різну тенденцію: кількість реєстраційних та особових рахунків по загальному, спеціальному фондах та іншим клієнтам державного та місцевих бюджетам збільшується з 32148 (2010 р.) до 44782 (2014 р.), кількість установ, які знаходились на казначейському обслуговуванні за останні 2 роки збільшується з 2699 до 2827, а сума річних видатків загального та спеціального фондів державного та місцевих бюджетів при цьому зменшилася за період 2013-2014 рр. з 24065,2 млн. грн. до 20630,2 млн. грн.

Дослідження залишків коштів на єдиному казначейському рахунку та аналіз темпів росту ЄКР ДКСУ та ГУ ДКСУ показує на їх різкі коливання. Такі показники темпів росту динаміки залишків коштів на ЄКР пояснюються нестабільністю цих залишків.

Насьогодні ще не розроблена стратегія щодо методів мобілізації, перерозподілу та ефективного використання тимчасово вільних коштів, яка повинна спиратися на відповідну нормативно-правову базу.

Вилучення резервних коштів дозволило б не лише покривати тимчасово вільні кошти, але й інвестувати у вигідні проекти, здійснювати пільгове кредитування тощо. Існують проблеми своєчасності реагування на внесення змін.

Так, ведення бухгалтерського обліку та здійснення операцій на рахунках розпорядників виконується своєчасно і заздалегідь. Але щодо складання звітності, – то в деяких випадках показники не співпадають при порівнянні зі звітами розпорядників, які несвоечасно враховують зміни та коригування. На наш погляд, морально та фізично застарілі автоматизовані робочі місця не дають можливості працювати в повну силу. Адже в моменти пікових навантажень технічне забезпечення дає збої. Слід зазначити, що на казначейське обслуговування видаткової частини бюджету, принциповою ознакою якого є здійснення видатків розпорядників бюджетних коштів шляхом оплати рахунків органами Державної казначейської служби України, переведено близько 70 тисяч розпорядників та одержувачів коштів державного та місцевих бюджетів, яким відкрито понад 660 тисяч клієнтських рахунків.

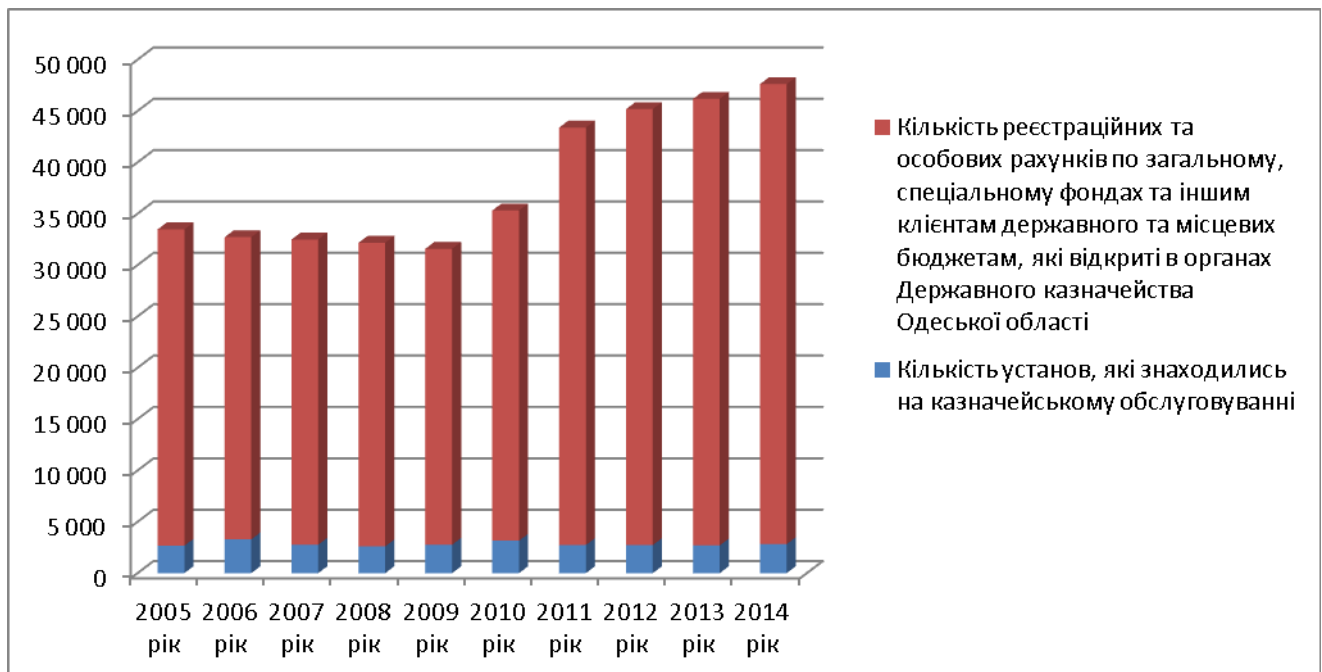

Рисунок 6. Кількість рахунків, відкритих в органах ДКСУ в Одеській області.

* Побудовано самостійно за даними ДКСУ [1; 4; 7].

Як вже згадувалося раніше, є певна невідповідність навантажень на казначей. Адже, згідно штатного розпису, на одного казначея виділяється більше

30 обслуговуючих організацій, що призводить до перенавантаження працівників та є чинниками помилок.

Процес розвитку системи казначейства продовжується. З плином часу він набуває більш розвинених форм і державної значимості. Напрямки подальшого розвитку та шляхи комплексного реформування системи державного казначейства окреслені у проекті стратегії розвитку Державної казначейської служби України на 2011-2020 роки. Зі створенням ДКУ (згідно наказу №335) [1; 3] вирішилися основні функції: забезпечення виконання державного бюджету і управління державними коштами.

З формуванням в Україні ринкових відносин змінюється організаційна структура центрального апарату та територіальних органів Державного казначейства, а також їх юридичний статус.

Державна казначейська служба України є центральним органом виконавчої влади і керується у своїй діяльності Конституцією України, законами України, постановами Верховної Ради України, указами і розпорядженнями Президента України.

Діяльність Державної казначейської служби України фінансується за рахунок державного бюджету України.

Державна казначейська служба України та її підрозділи є юридичними особами, мають самостійні баланси, рахунки в установах банків [2; 5]. Удосконалення організаційних форм функціонування органів Державної казначейської служби України, впровадження й вдосконалення нових казначейських процедур і методології бухгалтерського обліку та контролю були пов'язані з передусім зі зміною статусу Державної казначейської служби України у зв'язку зі входженням до системи електронних платежів Національного банку України. Подальший розвиток Державної казначейської служби України може бути прогнозований за умови чіткого розуміння його статусу щодо платіжної системи виконання бюджету [3; 6].

Реформування економічних відносин у напрямі ринкових перетворень в Україні охоплює тією чи іншою мірою всі сфери діяльності суспільства, зокрема й державний контроль і найважливішу ланку і невід'ємний його складник – фінансовий контроль.

Таким чином, державна казначейська служба, виконуючи функцію обслуговування державного і місцевих бюджетів, здійснює попередній і поточний фінансовий контроль, що по суті є запобіжним заходом для бюджетних установ щодо можливих порушень при використанні ними бюджетних коштів і кроком до реалізації аудиту як форми фінансового контролю у державі [2; 6].

Дослідження дозволяє дійти висновку, що основні функції, які виконує казначейство, в цілому розширились та деталізувались з розвитком системи казначейства. Значно збільшилось навантаження на органи оперативного управління бюджетом, в першу чергу ДКСУ, та ускладнився процес управління фінансовими ресурсами в системі казначейства.

Так, наприклад, з 2011 р. казначейство в особі керівника може затверджувати головних розпорядників бюджетів, що надає додаткових повноважень та переваг перед іншими розпорядниками коштами. В (сполученні) з недосконалою законодавчою базою, яка стосується безпосередньо касового виконання бюджету в системі казначейства, ця функція може стати вибуховою в протилежному від очікуваного результату сенсі.

Це відбувається внаслідок того, що фінансування бюджетних видатків за відомчою структурою дає можливість не надавати органам Державної казначейської служби всієї необхідної документації, що підтверджувала б реальність, доцільність та обґрунтованість проведених витрат.

Висновки і перспективи подальших розробок: проаналізовано сучасний стан управління фінансовими ресурсами через систему казначейства, визначено ефективність функціонування єдиного казначейського рахунку в системі електронних платежів. Виявлено основні недоліки та проблеми функціонуючої казначейської системи. Зміст отриманих результатів становить наступне:

1. Зростання обсягів надходжень грошових ресурсів до доходної частини бюджету має стійку тенденцію до збільшення. Дослідження показало, що на єдиному казначейському рахунку України щорічно обертається від 1540 млрд. грн. до 47 957 млрд. грн., що значно ускладнює роботу органів ДКСУ, підвищує вимоги до оперативності, швидкості проходження платежів, контролю за надходженням та витрачанням коштів.

2. Відповідно до збільшення надходжень до державного бюджету збільшується і його видаткова частина, що потребує нових вимог щодо здійснення контролю за цільовим використанням бюджетних коштів та контролю за управлінням фінансовими ресурсами в системі казначейства.

3. Разом з тим, існує низка питань, які потребують негайного вирішення: неможливість використання тимчасом вільних залишків коштів для забезпечення покриття касових розривів; недосконалість законодавчого забезпечення; недосконалість організаційного забезпечення; порядок реєстрації зобов'язань; зменшення кількості обслуговуваних бюджетних організацій, при збільшенні кількості рахунків та ін.

4. Ще однією проблемою є зменшення кількості обслуговуваних бюджетних організацій, при збільшенні кількості рахунків [2]. Це пов'язано з різними економічними явищами в країні: реформування та реорганізації установ та організацій, перепідпорядкованість, наприклад, створення міністерства доходів спричинило реорганізаційні зміни в структурі митних служб та управлінь міністерства доходів. Але, з однієї сторони зменшилась кількість обслуговуваних в казначейській службі організацій, з іншої, кількість рахунків не зменшилася, а, навпаки, з 2011 року зросла.

5. Визначено темпи росту показників ЄКР на рівні ДКСУ та ГУ ДКСУ в Одеській області. Виявлено загальну позитивну тенденцію.

6. Дослідження процесу управління фінансовими ресурсами в системі казначейства дозволили дійти висновку, що основні функції, які виконує казначейство, в цілому розширились та деталізувались з розвитком системи казна-

чейства. Значно збільшилось навантаження на органи оперативного управління бюджетом, в першу чергу ДКСУ, та ускладнився процес управління фінансовими ресурсами в системі казначейства.

Список використаної літератури

1. Баранова В. Г Менеджмент фінансових потоків в казначейській системі // В. Г. Баранова, Е. І. Курганська // Збірник наукових праць «Вісник соціально-економічних досліджень». – Одеса : ОНЕУ. – 2014. – № 53. – с. 81-88.
2. Кублікова Т. Б. Система казначейства : управління фінансовими ресурсами : монографія / Т. Б. Кублікова, Е. І. Курганська. – Одеса : ОНЕУ, Вид. Атлант, 2015. – 322 с.
3. Наказ Державної казначейської служби України «Про затвердження порядку обслуговування державного бюджету за видатками» № 1223 ВІД 30. 09. 2011 р.
4. Про затвердження Порядку зупинення операцій з бюджетними коштами : Постанова Кабінету Міністрів України від 19. 01. 2011 № 21. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/category?cat_id=215061&page=0. – Назва з екрану.
5. Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету : Постанова Кабінету Міністрів України від 01. 03. 2014 № 65. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/category?cat_id=215061&page=0. – Назва з екрану.
6. Про Державний бюджет України на 2014 рік : закон України від 16. 01. 2014 № 719-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/category?cat_id=215061&page=0. – Назва з екрану.
7. Порядок організації роботи органів Державної казначейської служби України у процесі казначейського обслуговування державного бюджету за витратами : Наказ Державної казначейської служби України від 07. 06. 2013 № 101. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/category?cat_id=215061&page=0. – Назва з екрану.

Стаття надійшла 27.10.2015р.

Э. И. Курганская,

кандидат экономических наук,

ст. преподаватель кафедры финансов

Одесского национального экономического университета

ул. Преображенская, 8, г. Одесса, 65082, Украина

e-mail: elekurg@rambler.ru

АНАЛИЗ СОВРЕМЕННОГО СОСТОЯНИЯ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫХ РЕСУРСОВ ЧЕРЕЗ СИСТЕМУ КАЗНАЧЕЙСТВА

Аннотация

В статье проведен анализ современного управления финансовыми ресурсами через систему казначейства. Акцентировано внимание на особенностях осуществления казначейского контроля и сложность его структуры и управления финансовыми ресурсами в системе казначейства. Выявлены основные проблемы в управлении бюджетными ресурсами и функционирования казначейской системы, особенно в условиях политического кризиса. Выявлено, что в условиях экономического кризиса роль бюджетных учреждений, которые бы аккумулировали бюджетные средства и осуществляли контроль за целевым использованием финансовых ресурсов, приобретает особое значение. Рассмотрена система казначейства как главный финансовый институт государства, благодаря которому существенные изменения претерпел процесс управления расходами государственного бюджета. Показано, что в современных условиях органы Государственной казначейской службы возникают

одними из самых активных участников в процессе управления государственными и региональными финансовыми ресурсами благодаря использованию законодательно принятых механизмов и процедур выполнения государственного и местных бюджетов в соответствии с требованиями бюджетного законодательства.

Ключевые слова: казна, казначейская система, бюджет, кассовые расходы, обслуживание бюджета, система казначейства, Государственная казначейская служба, оперативное управление финансовыми ресурсами, бюджетные средства, исполнение бюджета по доходам, лимитные справки, бюджетные ассигнования, финансовые обязательства, общий и специальный фонд.

E. I. Kurganskaya,
PhD. in Economics,
Senior tutor of finance Department
Odesa National Economic University
Preobrazhenskaya str., 8, Odesa, 65082, Ukraine
e-mail: elekurg@rambler.ru

ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF MANAGEMENT OF FINANCIAL RESOURCES VIA THE TREASURY SYSTEM

Summary

The article analyzes modern financial management through the category of treasury. The attention is paid to the specifics of treasury control and complexity of its structure and financial management system. The basic problem in the management of budgetary resource is functioning of treasury system, especially in political crisis. It was revealed that the economic crisis significantly influences budgetary institutions that have accumulated budgetary funds. The treasure system is considered as the main state financial institution due to which the process has undergone significant changes in the state budget expenditure management. It is shown that in modern conditions authorities of the State Treasury Service is the one of the most active participants in the management of national and regional financial resources due to the use of legally accepted mechanisms and procedures for the implementation of state and local budgets in accordance with the requirements of the budget legislation. The introduction of the Single Treasury Account allows you to have information on the budget. The main subject of the article is a treasury system; the goal is the analysis of financial management through the category of treasury. Methodology used in the article is the historical method, system method, logical method, mathematical method and method of analysis. Practical value of the research is the financial, the economic and the treasury system determination. The results of the research are the position that the increase of financial resources tends to increase the revenue side of the budget. Increase in revenues to the state budgeting increases its expenditure part. Investigation of financial management in the treasury system has enabled the State Treasury Service to conclude its main functions and significantly increased them.

Keywords: treasury, treasury system, budget, cash expenditures, maintenance budget, treasury system, the State Treasury, efficient financial management, budget, execution of budget revenues, limit reference, budget allocations, financial liabilities, general and special fund.

References

1. Baranova, V. G & Kurgans'ka, E. I. (2014). Menedzhment finansovykh potokiv v kaznacheys'kiy systemi [Management of financial flows in the treasury system]. *Zbirnik naukovykh prats' «Visnyk sotsial'no-ekonomichnykh doslidzhen'» – Collection of scientific works «Buletin of social and economic researches»*, Odesa : ONEU, № 53, pp. 81-88. [in Ukrainian].
2. Kublikova T. B. & Kurgans'ka, E. I. (2015). Systema kaznacheystva : upravlinnya finansovymy resursamy : [System Treasury : management of financial resources]. Odesa : ONEU,

Vyd. Atlant. [in Ukrainian].

3. Nakaz Derzhavnoi kaznacheys'koi sluzhby Ukrainy «Pro zatverdzhennia poriadku obslugovuvannia derzhavnogo biudzhetu za vydatkamy» [Order of the State Treasury Service of Ukraine "On Approval of the order of the state budget expenditures"] № 1223 vid 30. 09. 2011 r. [in Ukrainian].
4. Pro zatverdzhennia Poriadku zupynennia operatsiy z biudzhetnymy koshtamy : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 19. 01. 2011 № 21 [About approval of the suspension of operations with budget funds : Act of Cabinet of Ministers of Ukraine from 19. 01. 2011 № 21]. Retrieved from http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/category?cat_id=215061&page=0. [in Ukrainian].
5. Pro ekonomiiu derzhavnykh koshtiv ta nedopushchennia vtrat biudzhetu : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 01. 03. 2014 № 65 [About saving of public funds and prevention of budget losses : Act of Cabinet of Ministers of Ukraine from 01. 03. 2014 № 65]. Retrieved from http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/category?cat_id=215061&page=0. [in Ukrainian].
6. Pro Derzhavnyi byudzheth Ukrainy na 2014 rik : zakon Ukrainy vid 16. 01. 2014 № 719-VII [About the State Budget of Ukraine for 2014 : Law of Ukraine from 16. 01. 2014 № 719-VII]. Retrieved from http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/category?cat_id=215061&page=0. [in Ukrainian].
7. Poriadok organizatsii roboty organiv Derzhavnoi kaznacheys'koi sluzhby Ukrainy u protsesi kaznacheys'kogo obslugovuvannia derzhavnogo biudzhetu za vytratamy : nakaz Derzhavnoi kaznacheys'koi sluzhby Ukrainy vid 07. 06. 2013 № 101 [The order of organization of the Ukrainian State Treasury Service in the process of treasury maintenance of the state budget expenditure : Order of the State Treasury Service from 07. 06. 2013 № 101]. Retrieved from http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/category?cat_id=215061&page=0. [in Ukrainian].